Купить в Беларуси: http://belveter.by

М. І. Навумчык

ТЭСТАВЫЯ ЗАДАННІ па беларускай літаратуры

6 клас

Дапаможнік для вучняў
устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Мазыр
«Белы Вецер»
2016

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

УДК 821.161.3
ББК 74.261.8(4Беи)я721
Н15

Рэцэнзенты:

кандыдат філалагічных навук, выкладчык беларускай мовы і літаратуры ДУА «Ліцей БДУ», настаўнік вышэйшай катэгорыі **М. М. Казлоўская**;
настаўніца беларускай мовы і літаратуры ДУА «Гімназія № 42 г. Мінска», лаурэат Нобелеўскай прэміі Ж. І. Алфёрава **А. І. Гулякевіч**

Навумчык, М. І.
Н15 Тэставыя заданні па беларускай літаратуры. 6 клас : дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / М. І. Навумчык. — Мазыр : Белы Вецер, 2016. — 42, [2] с. : іл.
ISBN 978-985-574-787-2.

Тэставыя заданні, распрацаваныя ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай, дазваляюць праверыць вучняў па ўзроўнях засваення, замацавання і абагульнення матэрыялу, уключаюць часткі А, В і С. У частцы А прапаноўваюцца заданні з адным ці некалькімі правільнымі варыянтамі адказу, у частцы В — заданні, у якіх адказам з'яўляецца слова або некалькі слоў, у частцы С — поўны (разгорнуты) адказ на адно ці некалькі пытанняў.

Рэкамендуюцца вучням, настаўнікам беларускай мовы і літаратуры ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі.

УДК 821.161.3
ББК 74.261.8(4Беи)я721

ISBN 978-985-574-787-2

© ТАА ВД «Белы Вецер», 2016

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Ад аўтара

У сучаснай педагагічнай практыцы тэсціраванне ўсё больш шырока выкарыстоўваецца ў навучальным працэсе. Гэта — адзін з найбольш аператыўных і зручных сродкаў кантролю для праверкі ўзроўню ведаў вучняў па многіх прадметах, у тым ліку і беларускай літаратуры. Яно дазваляе не толькі хутка праверыць якасць і ўзровень засваення ведаў, авалодання спосабамі вучэбна-пазнавальнай дзейнасці, але і выконвае важную дыягнастычную функцыю.

Прымяняючы тэсты, заўважыў, што ў вучняў 5—7 класаў незаўсёды ёсць цікавасць іх выконваць. Некаторы час шукаў новыя формы. Лічу ўдалым варыянтам тэсты-лініі (ці тэсты-малюнкі). Іх сутнасць і навізна заключаецца ў наступным: у кожным пытанні неабходна выбраць адзін правільны адказ і злучыць паслядоўна кропкі-лічбы, якія пазначаны ў дужках пасля яго, на картцы адказаў. Калі правільна будзе выканана заданне, то атрымаецца выява аднаго з герояў твора. Звычайна на бланку адказаў кропак-лічбаў больш, чым іх неабходна, каб «выйшаў» малюнак. Так раблю для таго, каб вучань выконваў заданні, а не спрабаваў адгадаць малюнак. Пяцісямікласнікам такія тэсты падабаюцца. Вучні іх выконваюць з задавальненнем і радасцю. Не раз бачыў, як ззяюць іх вочы ад таго, што на бланку адказаў атрымаўся любімы герой твора. Колькі станоўчых эмоцый і радасці!

Да тэстаў-ліній (тэстаў-малюнкаў), прад'яўляю тыя ж самыя патрабаванні, што і да іншых іх відаў. У такія тэсты ўключаю пытанні, якія правяраюць найперш веданне сюжэта твора, вобразна-выяўленчых сродкаў, элементаў кампазіцыі, уменне правільна вызначаць тэму, ідэю, узнятых аўтарам у творы. Прапаную таксама і пытанні, якія патрабуюць па характэрных кароткіх апісаннях пазнаць героя твора.

Падрыхтоўка такіх тэстаў займае шмат часу. Неабходна не толькі прыдумаць заданні, улічваючы ўзрост вучняў, але і стварыць пэўны малюнак. На напісанне кожнага з іх

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

затрачваецца тыдзень, а то і два-тры. Тэсты-лініі (тэсты-малюнкі) лічу ўдалым варыянтам тэставых заданняў, якія можна і, перакананы, неабходна выкарыстоўваць на ўроках беларускай літаратуры.

Тэсты-лініі (тэсты-малюнкі) звычайна выкарыстоўваю пры правядзенні падагульняльных урокаў, урокаў-паўтарэнняў. Работу разлічваю на 45 хвілін. Перавага такіх тэставых заданняў яшчэ і ў тым, што на праверку настаўнікам затрачваецца зусім мала часу. Можна іх прапанаваць вучням і ў якасці дамашняга задання.

Праводзячы ў класе тэсціраванне, прытрымліваюся наступнага: прадугледжваю час (2—4 урокі ў раскладзе) і працягласць (не больш за адзін урок), характар дзейнасці вучняў да пачатку работы, улічваю ўзровень падрыхтоўкі класа, узрост дзяцей, прагназую магчымыя вынікі тэсціравання, праводжу аператыўна іх аналіз. Вынікі звычайна маюць дыягнастычны характар, раскрываюць прычыны ўзнікнення памылак, з'яўляюцца эфектыўным сродкам карэкціроўкі. У тэставыя заданні ўключаю часткі А, В і С, якія, аднак, незаўсёды асобна выдзяляю. Зыходзячы з мэты кантролю, усе тры часткі ёсць не ва ўсіх тэстах. У частцы А прапаноўваю заданні з адным ці некалькімі правільнымі варыянтамі адказу, у частцы В — заданні, у якіх адказам з'яўляецца слова або некалькі слоў, у частцы С — поўны (разгорнуты) адказ на адно ці некалькі пытанняў. Гэта дазваляе праверыць, ці ёсць у вучняў цэласнае ўяўленне пра твор, які вывучаецца. Тэставыя заданні часткі А даюць магчымасць праверыць тэарэтычныя веды (асноўныя даты жыцця і творчасці пісьменніка, час напісання твора, яго структуру, жанрава-стылявыя адметнасці, асноўныя тэарэтычныя паняцці літаратуры і г. д.). Тут змяшчаюцца заданні рэпрадуктыўнага і аналітычнага характару (вызначыць тэматыку, праблематыку твора, яго ідэйны змест, эстэтычны пафас, маральна-этычны канфлікт). Заданні часткі А часта ўяўляюць сабой спалучэнне знаёмага і незнаёмага матэрыялу, што зацікаўлівае вучня, стымулюе да ацэначных актаў у пазнавальнай дзейнасці.

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Тэставыя заданні могуць мець «невялічкі ўступ», сказ ці два, якія ўводзяць у сутнасць справы, служаць напамінаннем пра пэўнае тэарэтычнае і літаратурнае паняцце, пра асаблівасць кампазіцыі ці будовы, рысы характару героя. У іх традыцыйна правільных адказаў можа быць ад 2 да 4. Аднак у некаторых — нават усе 5 з 5. У такіх тэстах для вучняў абавязкова пазначаю, што ў іх ёсць заданні (звычайна 2—3), дзе правільнымі адказамі з'яўляюцца ўсе прапанаваныя варыянты. Гэта лічу апраўданым, бо яно спрыяе большай пільнасці і ўважлівасці вучняў пры выкананні тэстаў.

У тэставых заданнях часткі В правяраецца веданне тэксту твора. Ва ўмове да іх пазначаю: «Упішыце словы (словазлучэнні), якія адсутнічаюць у прапанаваных урыўках». Адказ залічваю як правільны нават тады, калі вучань упісаў не тое слова (словазлучэнне) пры ўмове, што яго сэнс набліжаны да аўтарскага.

Заданні часткі С (іх можа быць ад 2 да 5) патрабуюць звычайна напісання звязнага тэксту (адказу) аб'ёмам прыкладна ад 4—5 да 7—8 сказаў. У некаторых тэстах яе вылучаю асобна. Выкананне такіх заданняў дазваляе вучням паказаць месца і ролю эпізоду (сцэны) у агульнай структуры твора (аналіз фрагмента), раскрыць сюжэтна-кампазіцыйныя, вобразна-тэматычныя і стылістычныя асаблівасці тэксту, які аналізуецца, абагульніць свае назіранні, выказаць уласныя думкі на пытанні (праблемы), якія ўзняты на старонках твора, правесці паралелі паміж творамі аднаго аўтара і рознымі. У некаторых тэстах частка В адсутнічае, а частка С асобна не выдзяляецца. Такая разнастайнасць тэставых заданняў дазваляе мне працаваць больш эфектыўна, арыентуючыся на высокі вынік.

Распрацаваныя тэставыя заданні можна выкарыстоўваць на ўроках сістэматызацыі, падагульнення і кантролю ведаў. Тэставыя заданні можна выкарыстоўваць як выбарачна, так і ў комплексе.

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Змест

Ад аўтара 3

Алена Васілевіч. Апавяданне «Сябры» 6
Кузьма Чорны. Аповесць «Насцечка» 12
Раздзел «Покліч мінулых стагоддзяў» 22
Раздзел «Зямля мая — зялёны дом» 27

Правільныя адказы 40

Вучэбнае выданне

НАВУМЧЫК Мікалай Іванавіч

ТЭСТАВЫЯ ЗАДАННІ ПА БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

6 клас

Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Адказны за выпуск *А. У. Зуева*

Вядучы рэдактар *Л. А. Стоўба.* Мастак *А. М. Рогава*
Мастак вокладкі *А. М. Рогава.* Камп'ютарная вёрстка *Л. А. Стоўбы*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 01.02.2016. Фармат 60х84 1/16. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 2,56. Ул.-выд. арк. 1,46. Тыраж 2013 экз. Заказ 65/5747872-1.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/35 ад 16.01.2015. 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Тэл./факс (0236) 32-51-03, 32-51-22. Філіял: 220007, г. Мінск, вул. Валадзько, 30, оф. 417. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27. http://belveter.by.
E-mail: book@belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by